

ایران در دوران معاصر

نامه یعقوب لیث صفاری در بالیدن به نیاکان و ستیز با تازیان به خلیفه

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۵ دی ۱۳۹۴ ۲۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

نامه ای که یعقوب لیث صفاری در بالیدن به نیاکان ایرانی و ستیز با تازیان به دربار خلیفه فرستاد! ابراهیم بن ممشاط اصفهانی دارای تخلص متوکل یا المتوکل شاعر ایرانی عربی‌سرای روزگار عباسیان بود. وی پیرو شعوبیه بود. ابراهیم در جی اصفهان زاده‌شد. در آغاز به دستگاه خلافت نزدیک شد و دبیر و منشی متوکل عباسی گردید و از این رو تخلص متوکل را برگزید. از آنجا که سخنی فصیح و نوشتاری گیرا داشت به زودی کارش گرفت. با مرگ متوکل از دستگاه خلیفه‌گری کناره گرفت و به خیزش یعقوب لیث صفاری پیوست. برخی نیز آورده‌اند که

نامه ای که یعقوب لیث صفاری در بالیدن به نیاکان ایرانی‌ش و ستیز با تازیان به دربار خلیفه فرستاد!

ابراهیم بن ممشاد اصفهانی دارای تخلص **متوکی** یا **المتوکی** شاعر ایرانی عربی‌سرای روزگار عباسیان بود. وی پیرو شعوبیه بود.

ابراهیم در جی اصفهان زاده‌شد. در آغاز به دستگاه خلافت نزدیک شد و دبیر و منشی متوکل عباسی گردید و از این رو تخلص متوکی را برگزید. از آنجا که سخنی فصیح و نوشتاری گیرا داشت به زودی کارش گرفت. با مرگ متوکل از دستگاه خلیفه‌گری کناره گرفت و به خیزش یعقوب لیث صفاری پیوست. برخی نیز آورده‌اند که در جایگاه سفیر خلیفهٔ پسین معتمد عباسی وی را به نزد یعقوب لیث صفاری فرستاد ولی یعقوب لیث صفاری او را پیش خود نگاه داشت. در کنار یعقوب لیث صفاری و به سفارش او بود که متوکی شعر نامی خود را در بالیدن به نیاکان ایرانی‌ش و ستیز با عرب‌ها را سرود و آن را به دربار خلیفه فرستاد مطلعش چنین بود:

انا ابن الاکارم من نسل جم و حائر ارث ملوک العجم...

...

فقل لبنی هاشم اجمعین هلموا الی الخلع قبل الندم

...

فعودوا الی ارضکم بالحجاز لاکل الضباب و رعی الغنم

...

که معنای کل شعر چنین است:

من زاده بزرگان، از دودمان جم و وارث تاج و تخت عجمم. من زنده‌کننده آن عزتم که از دست رفته و روزگار کهن آثار آن را از میان برده‌است. من آشکارا کینه‌خواه آنها هستم و طالب انتقامم. اگر هر کس از حق آنان بگذرد من نخواهم گذشت. درفش کاویان همراه من است، که با آن بر همه ملل امید سروری دارم. به بنی‌هاشم بگو پیش از آنکه پیشیمان شوید به خلع خود اقدام کنید. زور و نیزه و شمشیر ما بود که شما را به دولت رسانید. پدران ما شما را صاحب دولت و سلطنت کردند. شما پاس خدمت آنها را نگاه نداشتید و شکر نعمت به جای نیاوردید. از این پس به حجاز سرزمین اصلی خود برگردید و به خوردن سوسمار و چراندن گوسفند بپردازید. به زودی به زور تیغ و نوک خامه بر تخت پادشاهان خواهم نشست.

منبع: حسینعلی ممتحن، نهضت شعوبیه، جنبش ملی ایرانیان در برابر خلافت اموی و عباسی، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۵-۵۶۶-۴۴۵-۹۶۴ ISBN

نوشتار پیشنهادی ما:

خیزش عیاران بر تازیان به فرماندهی یعقوب لیث صفاری

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «نامه یعقوب لیث صفاری در بالیدن به نیاکان و ستیز با تازیان به خلیفه»، پارسیان دژ، ۱۳۹۴.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<https://www.parsiandej.ir/articles/1743/pdf/در-بالیدن-به-نیاکان-ایرانی-و-ستیز-با-تا.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵